

**І. Крейгусс**, д-р наук, проф. (*Вища школа бізнесу, мистецтва і технологій RISEBA, Рига, Латвія*)

**Г.А. Синицина**, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

## **СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ**

Сьогодні однією з головних детермінант глобалізації є інформатизація суспільства, що актуалізує проблему модернізації освіти у відповідь на її виклики. Популярність і затребуваність дистанційного навчання на основі e-learning, особливо в системі вищої освіти, зростають із кожним роком. Це пов'язано з економією ресурсів і часу, можливістю отримувати освіту, незважаючи на негативний вплив факторів зовнішнього середовища. Онлайн-навчання дозволяє користувачеві придбати нові або вдосконалити вже наявні знання і компетенції, самостійно вибирати потрібну йому область знань, вибудовувати і корегувати графік проходження онлайн-курсу, його тривалість, місце занять, визначати інформаційні технології при вивченні курсу. Актуальним завданням для освітньої галузі України є вивчення кращого світового досвіду дистанційного навчання.

Велика розмаїтість платформ для створення онлайн-курсів дає авторам можливість поділитися своїми знаннями з широкою аудиторією, індивідуалізувати процес навчання, знизити ступінь суб'єктивності оцінки, зняти психологічний дискомфорт, обумовлений впливом групи або успішністю студента з інших предметів, і вдосконалити свої знання.

Найпопулярнішою навчальною платформою у світі є Масові відкриті онлайн-курси (МВОК), в оригіналі Massive Open Online Courses (МООС). Масові відкриті онлайн-курси представляють різні напрямки безкоштовного навчання на різних мовах – від філософії до сучасних комп'ютерних технологій. Ресурс має величезну бібліотеку і активно використовується в багатьох закладах освіти. Кожен може отримати доступ або до електронної версії підручників, або до відеозаписів лекцій викладачів різних університетів. Для перевірки знань застосовують спеціальну систему тестів Multiple Choice (множинний вибір). Спочатку проєкт замислювався для внутрішнього використання навчальними закладами, але успіх і популярність відеолекцій посприяли їх поширенню по всьому світу.

МВОК дають можливість відкрити для себе нові галузі знань, підготуватися до іспитів, пройти курс перепідготовки, підвищити

кваліфікацію або просто задовольнити цікавість. Подібні курси в рівній мірі цікаві й важливі для студентів, викладачів, професіоналів і всіх зацікавлених для задоволення потреби в освіті протягом усього життя, що відповідає концепції безперервного навчання (Lifelong Learning).

Особливості МВОК: безкоштовне і доступне навчання для всіх користувачів мережі Інтернет; використання для навчання відеолекцій по 4–12 хвилин, а також практичних завдань, проміжних і кінцевих перевірочних завдань з чіткими термінами виконання; оцінювання робіт за допомогою пірингової технології (peer-to-peer); вільне спілкування між викладачами та слухачами.

Udemy – найпопулярніша платформа з усіх наявних. Переваги даної платформи: велика аудиторія на сайті, яка може стати слухачами створеного курсу; платформа абсолютно безкоштовна за умови самостійного просування; є опція просування створеного курсу Udemy, але при цьому платформа запитує 50% від отриманого прибутку.

Безпосередньо створення курсу на Udemy здійснюється досить просто, але при виникненні труднощів платформа обіцяє цілодобову підтримку сім днів на тиждень. На Udemy є свій онлайн-курс про те, як створити освітній курс на цій платформі.

EdX – найскладніша і академічніша платформа безкоштовного дистанційної освіти, спільний проект Масачусетського технологічного інституту (Massachusetts Institute of Technology, MIT), університету Гарварда (Harvard University) та університету Берклі (The University of California, Berkeley). Лекції в edX діляться на модулі тривалістю до 10 хвилин, які чергуються з вправами для кращого засвоєння матеріалу. Програма аналізує помилку і видає рекомендації для її виправлення в разі неправильної відповіді. Для навчання необхідно зареєструватися на сервісі, вибрати час для щоденного навчання і тему. Сертифікати edX цінуються найбільше порівняно з сертифікатами інших платформ. Навчання на edX безкоштовне, проте при внесенні оплати користувач отримує платний сертифікат (Certificate of Achievement), який відрізняється від безкоштовного сертифікату (Honor Code Certificate) тим, що видається після перевірки особистості студента, що проходив курс.

Вивчення та адаптація до українських можливостей успішного світового досвіду використання онлайн-платформ дозволить підвищити якість дистанційної освіти через можливість залучати кращих викладачів, спиратися на кращі методики і програми, об'єднати можливості для придбання сучасного програмного забезпечення дистанційної освіти.